

Institutionen för lingvistik och filologi: Latin; och nivå – grundnivå

Inledning

Utvärderingen har gått till så att ämnena fick till uppgift att kommentera 8 i Högskoleförordningen definierade mål och hur den egna utbildningen lever upp till dessa. Detta överlämnades sedan — tillsammans med information om kursplaner och kursutvärderingar — till en extern bedömargrupp.

Den externa bedömargruppen intervjuade ämnets båda anställda lärare, Gerd Haverling och Christer Henriksén, via Zoom under våren. Ett preliminärt utlåtande dök upp under sommaren: det kommenterade vi. Ett definitivt utlåtande dök sedan upp i början av hösten.

Det definitiva utlåtandet skiljer sig inte märkbart från det definitiva, vilket innebär att man inte alls har reagerat på våra kommentarer.

De viktigaste slutsatserna av utvärderingen

Inledningsvis konstaterar man att vi har redogjort för kandidatnivåns uppbyggnad (i 4 terminer och där vi på A-kursen börjar från ren nybörjarnivå och där uppsatsen är placerad på D) och att vi har ett problem som delas av många språkämnen, nämligen att det är många avhopp på A-kursen, eftersom studenterna ofta är oförberedda för denna sorts studier och inte alltid avsätter tillräckligt mycket tid för dessa. Man ger oss rådet att införa mentorer för att i möjlig mån avhjälpa detta problem.

Man konstaterar att vi har gjort betydande insatser för att förnya det pedagogiska materialet och vi får en eloge för det. — Man konstaterar även att vi har en förhållandevis stor textmängd på grundnivå och framför allt på C-kursen och att vi har försökt avhjälpa det med lite mer undervisning.

På det hela taget menar panelen att latinets utbildning på grundnivå lever upp till de 8 övergripande mål som är formulerade i Högskoleförordningen. Man föreslår dock ett antal förändringar som man menar skulle förbättra situationen ytterligare:

- Man föreslår att vi inför mentorer (studenter som ger yngre studenter hjälp) på A-kursen för att på så sätt kunna minska antalet avhopp på den nivån. — *Vår kommentar:* detta har vi provat med blandat resultat – ibland har det fungerat, men de nya studenter som har deltagit i sådan stödundervisning har inte alltid varit de som mest behövde det. I vilken utsträckning vi kan göra detta beror dessutom på tillgång till såväl lämpliga studentmentorer som till pengar att betala dem med (vilket påpekades i våra kommentarer till det preliminära utlåtandet).

- Man menar att vi borde göra den vetenskapliga problematiseringen av det stoff som vi lär ut på grundnivå mer synlig i kursplanerna. – *Vår kommentar:* Vi skulle nog kunna ha skrivningar i kursplanerna som gör det som vi faktiskt gör lite tydligare. Det är nämligen ingalunda så att det saknas sådana vetenskapligt problematiserande inslag – och ett tydligt bevis för att det är så (vilket vi påpekade i självvärderingen men vilket panelen inte tycks ha uppfattat) är att studenterna redan på grundnivå så gott som alltid har egna idéer om vad de vill skriva om i sina D-uppsatser.
- Man förordar inslag av informationssökning och PM-skrivande som förberedelse till uppsatsskrivningen på D-kursen. – *Vår kommentar:* Detta är en möjlighet som vi själva nämner i vår självvärdering och som vi kommer att diskutera.
- Man menar att vi borde ge våra studenter tillfälle till ”dialog” med en vidare krets än den som normalt frekventerar våra seminarier, där deras D-uppsatser ventileras. Man föreslår en utvidgning av dialogmöjligheterna i form av podcast eller gymnasiebesök. Man menar att detta skulle vara bra för uppfyllandet av målen 4, 5, 6 och 7. – *Vår kommentar:* Detta är en möjlighet, men den skall vägas mot andra saker som är viktiga och som måste ges utrymme inom ramen för grundutbildningen i latin.
- I självvärderingen till mål 5 har vi pekat på hur latinkunskaper kan bidra till forskarstudier i andra humanistiska ämnen – bedömargruppen menar att vi även hade kunnat peka på de generiska kommunikativa färdigheter som ett avancerat språkstudium ger. – *Vår kommentar:* Detta hade vi förstås kunnat – och kanske bort – göra.
- Man tycks mena att vi lever upp till de vetenskapliga och samhällseliga aspekterna i mål 6, men är lite osäker på hur det är med den etiska aspekten. Därför föreslår man att vi skall lägga in receptionshistoriska moment i utbildningen för att på så sätt ge förutsättningar för reflexion över den antika kulturen och hur den har uppfattats i senare samhällen. – *Vår kommentar:* Vi menar att vi genom utbildningens breda historiska perspektiv redan gör detta, framför allt genom en delkurs på C (”Språk- och kulturhistoria med textläsning”, 9 hp).
- Man uppfattar att vi lever upp till mål 7, men menar att vi bör fundera över en vidare tolkning av kunskapsbegreppet. – *Vår kommentar:* Det beror på hur vi har tolkat texten i mål 7.

Olika tolkningar av de inte alltid kristallklara formuleringarna i Högskoleförordningens förteckning av de 8 målen för utbildningarna på akademisk grundnivå återspeglar sig i olika kommentarer i självvärderingarna och i panelernas texter.

Styrkor med utbildningen

Vi har en förhållandevis ambitiös grundutbildning och våra studenter läser förhållandevis mycket text på latin: vi menar nämligen att det är endast så som man kan lära sig språket – och att man, om man skär ned på mängden text till förmån för mer ”lättsmälta” inslag, egentligen bara skjuter upp problemet.

Vi menar också att vår grundutbildning ger en ganska god överblick över ämnets olika vetenskapliga problemområden men också över den långa tid – under antiken, medeltiden och den tidigmoderna perioden – då latinet användes i högre utsträckning än vad som är fallet i våra dagar.

Identifierade svagheter och utvecklingsområden

Det stora problemet är hur vi skall få studenterna att klara av sin textläsning på utsatt tid: med lite mer undervisning och en undervisningsfri vecka under höstterminen tycks det vara möjligt att få studenterna att klara av textläsningen på C. Här har vi dock ett område som vi bör vara uppmärksamma på.

Ett annat problem är en liten litteraturhistoriekurs på B. Där behöver vi en rimlig text på svenska som studenterna kan läsa in till tentamen. De existerande texter som finns på andra språk är antingen för omfattande – och de existerande texter på svenska som är av mer begränsad omfattning är föråldrade och innehåller en del säregna värdeomdömen som vi inte vill utsätta studenterna för.

Ytterligare ett problem handlar om grammatikundervisningen. Rent praktiskt fungerar den hyggligt, men problemet är att språkbeskrivningen i de böcker vi använder – framför allt i Nils Sjöstrands drygt 60 år gamla *Ny latinsk grammatik* – är föråldrad och att studenterna därmed inte känner till en del begrepp som är självklara för universitetsstudenter i moderna språk.

Vi behöver även bearbeta en del äldre kommentarer och böcker som vi har ärvt efter våra föregångare. Detta arbete pågår: t.ex. har ett nytt kompendium med texter till kursen ”Språk- och kulturhistoria med textläsning” på C sammanställts (men det är dock ännu inte i tryckfärdigt tillstånd).

Prioriterat utvecklingsområde

Det fortsatta arbetet med vårt pedagogiska material bör vara vårt prioriterade utvecklingsområde. Det arbetet är av stor betydelse för den verksamhet som vi bedriver i Uppsala, men det är även viktigt för den verksamhet som bedrivs vid de andra universiteten.

Men för att kunna göra detta skulle vi behöva få extra tid till detta arbete i våra tjänstgöringsplaner.

Planerade åtgärder och utvecklingsinsatser

Vi planerar en smärre revision av C-kursen – med en liten inskränkning av textmängden på prosa- och poesikurserna. Detta skall vara klart i början av året så att vi kan undervisa efter de nya kursplanerna HT 2021. Den lilla ändringen medför eventuellt en smärre förändring även av D-kursen.

Språkvetenskapliga fakultetsnämndens slutsats och kommentar

Underlagen för kandidatexamen visar sammantaget att utbildningen uppfyller examensordningens krav. Institutionen ges i uppdrag att utveckla utbildningen så att examinationen av lärandemålen 4 och 6 – 8 tydliggörs. Institutionen ska också synliggöra vetenskaplig problematisering i kursplanerna. Slutligen bör institutionen införa inslag av informationssökning och PM-skrivande som förberedelse till uppsatsskrivningen på D-kursen.